

На основу члана 187 и 188 Пословника Скупштине Црне Горе, господину Дарку Радуновићу
министру финансија постављам следеће

Посланичко питање

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	24.5.	20.19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-37		
VEZA:			
EPA:			
SKRACENICA:			PRILOG:

Да ли сте задовољни ситуацијом на тржишту капитала, након доношења новог Закона о тржишту капитала, почетком 2018.г., нарочито у дијелу надзора од стране Комисије за тржиште капитала, а посебно имајући у виду дешавања са „Еурофондом“ и да ли планирате доношење одређених мјера ради побољшања ситуације на том тржишту?

Одговор тражим и у писаној форми.

ПОСЛАНИК

Александар Дамјановић

Crna Gora
Ministarstvo finansija

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	28.5.	20 19	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-37/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PHILOG:		

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02- 7800

Podgorica, 27.05.2019. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
- n/r Generalnog sekretara, gospodina Aleksandra Jovičevića -

Poštovani gospodine Jovičeviću,

U prilogu Vam dostavljamo odgovor na poslaničko pitanje poslanika Aleksandra Damjanovića.

S poštovanjem,

MINISTAR

Radunović

Pitanje:

„Da li ste zadovoljni situacijom na tržištu kapitala, nakon donošenja novog Zakona o tržištu kapitala, početkom 2018.g., naročito u dijelu nadzora od strane Komisije za tržište kapitala, a posebno imajući u vodi dešavanja sa "Eurofondom" i da li planirate donošenje određenih mjera radi poboljšanja situacije na tom tržištu?"

Odgovor:

Propisi koji se odnose na funkcionisanje i razvoj finansijskog tržišta usklađeni su sa vizijom razvoja finansijskog tržišta, pa i tržišta kapitala kao jednog segmenta ukupnog finansijskog tržišta, odnosno da pojedinci i investitori samostalno donose odluke, samostalno upravljaju svojom imovinom, i samostalno snose benefite tih odluka.

Zakon o tržištu kapitala predstavlja zakonski tekst kojim se u potpunosti implementiraju svi najsavremeniji standardi u vezi sa regulativom berze, investicionih društava, primarno i sekundarno trgovanje hartijama od vrijednosti itd.

Novi Zakon o tržištu kapitala kroz koji su impementirana najnovija regulatorna rješenja iz sekundarnih izvora prava Evropske unije čini tržište kapitala ne samo modernijim (u smislu prepoznavanja i usvajanja najmodernijih tržišnih praksi) nego i transparentnijim (zbog pojačanih obaveza izvještavanja) kao i regulisanim (obaveza pribavljanja saglasnosti na kvalifikovano učešće, saglasnosti za sva imenovana i ovlašćena lica, bolje i adekvatnije kapitalizovanim) i slično.

Osnovni ciljevi donošenja Zakona o tržištu kapitala, predloženog Skupštini, u decembru 2017. godine, su bili:

- Sveobuhvatnija definicija finansijskog instrumenta;
- Uvođenje novih mjesta trgovanja kroz kreiranje novih platformi za trgovanje (multilateralne platforme za trgovanje i vanberzansko trgovanje);
- Uvođenje šireg seta investicionih i pomoćnih usluga koje pružaju investiciona društva;
- Značajno povećanje standarda pružanja usluga i zaštite investitora kroz detaljnije definisanje prava i obaveza.

Komisija za tržište kapitala odgovorna je Skupštini Crne Gore, koja i bira članove Komisije. Komisija svake godine podnosi Skupštini Izvještaj o stanju na tržištu kapitala i Izvještaj o svom radu, koji se razmatraju na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i Plenarnom skupštinskom zasijedanju.

Takođe, relevantne međunarodne institucije u koje je uključena Komisija za tržište kapitala, kao i konzorcijum Evropskih regulatora koji radi na Twinning projektu „Podrška regulaciji finansijskih usluga" (Banka Njemačke, Hrvatska narodna banka, Banka Holandije, Njemačka savezna agencija za nadzor nad finansijskim uslugama i Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga) sa kojim Komisija saraduje na važnom projektu u Crnoj Gori daju pozitivne ocjene o kapacitetu i stručnosti Komisije da vrši svoju regulatornu i nadzornu funkciju.

Podaci sa tržišta kapitala u 2018. godini i u prvih pet mjeseci ove godine ukazuju:

- a) Podaci o trgovini i prometu na berzanskom tržištu:

- Promet ostvaren na Montenegroberzi u 2018. godini iznosio je 147 miliona eura, čime je ostvaren rast od 210%, u odnosu na 2017. godinu;
- Berzanski indeksi MNSE10 i MONEX bilježe rast od 7,8% i 6,5% na godišnjem nivou.

b) Poslovanje preko kstodi banaka

Trend koji je sve više zastupljen, poslednjih godina u svijetu i u Crnoj Gori, odnosi se privatno upravljanje imovinom.

Podaci za poslednjih 7-10 godina pokazuju da investitori iz Crne Gore samostalno donose odluke i slobodno investiraju svoju imovinu u Crnoj Gori i u inostranstvu (u prethodne 2-3 godine skoro 400 miliona Eura), obavljaju poslove putem zakonite mogućnosti vanberzanskog trgovanja, koriste usluge „kstodi“ banaka i „private banking“:

Tokom 2018. godine vrijednost transakcija ostvarenih posredstvom kstodi banaka (ovlašćenih kreditnih institucija) iznosi 188 miliona eura.

c) Prikupljanje novog kapitala

U 2018. godine ulaganja novog kapitala (trajnog uloga vlasnika kompanija i banaka) putem korporativnih aktivnosti iznosilo je 64 miliona eura.

d) Transformacija postojećih i osnivanje novih investicionih društava

Sva postojeća investiciona društva, kao i banke koje obavljaju poslove na tržištu kapitala su u procesu implementiranja novih Pravila. Takođe pet novih investicionih društava su u postupku osnivanja, svih pet je dominantno u stranom vlasništvu.

e) Likvidnost otvorenih investicionih fondova

Portfelji otvorenih investicionih fondova su veoma likvidni i vlasnici su tokom 2017 i 2018. godine isplaćeni u iznosu od preko 5 miliona Eura, a investicionim jedinicama otvorenih investicionih fondova se trgovalo na berzi u iznosu od preko 700.000 Eura.

f) Zatvoreni investicioni fondovi

Fond „Trend“ i fond „Moneta“ su isplatili nesaglasne akcionare, dok u slučaju fonda „Eurofond“ i „Atlas Mont Fond“ nesaglasni akcionari nisu u cijelosti isplaćeni iz redovnog poslovanja fonda. Nesaglasni akcionari ta dva fonda podnijeli su tužbe i ostvarili pravo na izvršenje, te se u postupku izvršenja se namiruju.

Imovina oba fonda je sasvim dovoljna za namirenje nesaglasnih akcionara.

g) Zakruživanje regulatornog okvira

Zakonom o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, br. 01/18 od 04.01.2018.godine) propisan je rok od 12 mjeseci za donošenje propisa za sprovođenje ovog zakona.

Na osnovu Zakona o tržištu kapitala u toku 2018. godine, Komisija je usvojila 23 podzakonska akta, i u toku su postupci pred Komisijom po zahtjevima regulisanih pravnih i fizičkih lica na koja se primjenjuju odredbe ovog zakona.

Kako su i akti Komisije za tržište kapitala podložni ocjeni zakonitosti pred Upravnim sudom, a i imajući u vidu da manjinski akcionari imaju pravo na iniciranje postupka pred Privrednim sudom ako se nanosi šteta investicionom fondu na bilo koji način, to je tržište zakonski regulisano sa aspekta nadzora i prava manjinskih akcionara.

Sve to svjedoči da se osnovni cilj zakona ostvaruje, i da unaprijedena regulacija daje pozitivan podsticaj povećanju broja novih učesnika na tržištu, a takođe povećana je ponuda i kvalitet usluga koje se nude na finansijskom tržištu, kao i unaprijedena je sloboda raspolaganja imovinom na tržištu kapitala, i na osnovu toga i odgovornost svakog pružaoca usluga i svakog investitora - vlasnika imovine i sredstava.

Kao rezultat implementacije zakona izvršena je segmentacija tržišta u skladu sa međunarodnim standardima trgovanja, uz uspostavljanje regulisanog tržišta i multilateralnih trgovačkih platformi. Investiciona društva na raspolaganju imaju sveobuhvatan set investicionih i pomoćnih usluga, čime je omogućeno proširivanje njihove djelatnosti i kvalitetnije pružanje usluga. Detaljno su propisane obaveze investicionog društva u pogledu kategorizacije klijenata i plasman proizvoda uz poštovanje principa primjerenosti, izvršavanje naloga pod najpovoljnijim uslovima, izvještanje klijenata uz visoke standarde transparentnosti.

Tržište kapitala jača svoju ulogu i u upravljanju javnim finansijama, prije svega kroz kreiranje stabilne platforme za primarno i sekundarno trgovanje državnim obveznicama.

Na kraju želimo da istaknemo da se finansijsko tržište kontinuirano razvija. Trendovi pružanja finansijskih usluga i mogućnosti njihovog inoviranja na tržištu kapitala, zahtijevaju konstatno praćenje zahtjeva tržišta i unapređenje regulatornog okvira.

U vezi sa tim, planirano je:

- Usvajanje Zakona o alternativnim fondovima,
- Usvajanje novog Zakona o investicionim fondovima, kroz koji će biti implementirana Direktiva UCITS IV i V,
- Kontinuirano usaglašavanje i implementacija međunarodno prihvaćenih smjernica u domenu sprečavanja pranja novca,
- Dalje unapređenje regulatornog okvira i usaglašavanje sa međunarodnim standardima.

Očekujemo da će ideje i rješenja koja će biti uključene u propise takođe doprinijeti razvoju tržišta kapitala, praćenju trendova i dešavanja na tržištu kapitala.